Dosarul nr. 4r-2048/23 *(4-22163294-02-4r-31052023)*
Judecător: Liudmila Beșliu

D E C I Z I E
În numele Legii

10 iulie 2024 mun. Chișinău
Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător: Oxana Robu
Judecători: Vitalie Budeci și Vladislav Schibin

A examinat în ordine de recurs, *fără participarea părților,* recursul declarat de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Buiucani, mun. Chișinău Renard Celac, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 21 februarie 2023 în cauza contravențională în privința lui **Popescu *******, învinuit în comiterea contravenției prevăzute de art. 104 Cod contravențional al RM.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
în procedura instanței de fond: 08.11.2022 -21.02.2023;
în procedura instanței de recurs : 31.05.2023-10.07.2024.
Procedura de citare legală a fost efectuată.

Asupra recursului declarat de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Buiucani, mun. Chișinău Renard Celac, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 21 februarie 2023, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău-

C O N S T A T Ă:

1. La 24 octombrie 2022, agentul constatator din cadrul Inspectoratul de Poliție Buiucani al Direcția de Poliție mun. Chișinău, Celac Renard a întocmit procesul verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI nr. 05739110, prin care Popescu ***** a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 104 Cod contravențional și sancționat cu amendă în mărime de 30 unități convenționale, ceea ce constituie 1500 lei, fiind reținut faptul că, în perioada 12-13 octombrie 2022, aflându-se în or. Durlești, str. *****/1, a deteriorat intenționat porțiunea de gard amplasată pe terenul din str. *****/1 cauzându-i pagubă materială cet. Bacal Sergiu în mărime de 1500 lei.

A La rândul său, cet.Popescu ***** la 07 noiembrie 2022 a înaintat o contestație privind dezacordul cu legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție.

2. Prin *hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani) din 21 februarie 2023,* s-a admis contestația declarată de către Popescu ***** împotriva procesului verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI 05739110 din 24.10.2022 întocmit de către Inspectoratul de Poliție Buiucani al Direcția de Poliție mun. Chișinău, prin care Popescu ***** a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 104 Cod contravențional.

S-a declarat nul procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI 05739110 din 24.10.2022 în privința lui Popescu ***** pentru săvârșirea faptei contravenționale prevăzute de art.104 din Codul contravențional întocmit de către Inspectoratul de Poliție Buiucani al Direcției de Poliție mun. Chișinău.

S-a încetat procesul contravențional inițiat în temeiul art. 104 Cod contravențional în privința lui Popescu *****, din motivul nulității procesului verbal.

3. *Împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani) din 21 februarie 2023 a declarat recurs agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Buiucani, mun. Chişinău Renard Celac, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii, cu dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță, în alt complet de judecată.*

În motivarea recursului agentul constatator a menționat că, a fost pronunțată hotărârea aceste probe incontestabile nu au fost apreciate de către instanța de judecată din punct de vedere a colaborării lor şi nu le-a dat o apreciere corectă cînd a încetat procesul contravențional intentat împotriva cet. Popescu ***** în baza art. 104 alin 1 Cod contravențional al RM.

Indică că conform art. 440 alin. (1-3) Cod Contravențional al RM, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului- verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare. Agentul constatator este sesizat prin plângere sau denunț ori se autosesizează când dispune de informații suficiente pentru a considera cu un grad înalt de probabilitate că este comisă o contravenție fie prin constatarea faptei contravenționale. Imediat sau în cel mult 3 zile de la data sesizării, agentul constatator este obligat să verifice sesizarea şi să întreprindă măsurile prevăzute de prezentul capitol. Iar conform art. 425 Cod Contravențional al RM, probele sânt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod. care servesc la

constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției şi la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei. în calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenție, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziție, procesul-verbal privind cercetarea la faţa locului, procesele-verbale privind alte acțiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, depozițiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză. Aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluționeze cauza contravențională, potrivit convingerii sale pe care şi-a format-o cercetând toate probele administrate în raport cu circumstanțele constatate ale cauzei şi călăuzindu-se de lege**.** Nici o probă nu are valoare prestabilită. Sânt admisibile probele pertinente, concludente şi utile, administrate în conformitate cu prezentul cod.

Menționează faptul că cet. Popescu ***** nu a prezentat un act ce ar confirma faptul că terenul din str. C. Unirii 4/1 or. Durleşti îi aparține cu drept de proprietate, astfel toate declarațiile acestuia sunt bazate pe interpretarea unor acte, însă terenul din str. C. *****/1 or. Durleşti, este deținut de proprietar cu acte ce nu sunt anulate, iar aceste împrejurări şi circumstanțe nu au fost apreciate la justa valoare de către instanța de judecată, fiind admisă contestația contravenientului, încetând procesul contravențional în privința lui.

Consideră recurentul că, instanța de judecată a pronunțat o hotărâre care este contrară legii, de aceea ea urmează a fi casată, cu remiterea cauzei la rejudecare.

4. În conformitate cu art. 3 alin. (1) Cod de Procedură Penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

La judecarea recursului, Colegiul Penal reieșind din modificările operate prin Legea nr. 245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional”, în vigoare din 22.08.2023), în temeiul art. 447 alin. (1), (2) Cod de Procedură Penală (în redacția Legii nr. 245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional”, în vigoare din 22.08.2023), Colegiul Penal a dispus examinarea cauzei penale în ordine de recurs, în lipsa părților, fiindu-le comunicat acestora despre data, ora și locul examinării cauzei penale și cu acordarea dreptului depunerii referinței.

În conform art.471 alin.(1) alin.(1) Cod Contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.

Fiind notificate de către instanța de recurs părțile la proces, în conformitate cu art.471 alin.(2) Cod Contravențional, agentul constatator, și contravenientul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Chișinău, referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (una) zile înainte de data ședinței de judecată. Deci, cauza contravențională se va examina în lipsa părților în procedură scrisă.

4.1. Prin referința depusă de cet. Popescu ***** la data de 20.06.2024, s-a solicitat respingerea cererii de recurs declarate de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Buiucani, mun. Chișinău Renard ca fiind nefondat cu menținerea în vigoare a hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 21 februarie 2023 ca fiind legală și întemeiată.

5. Examinând hotărârea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, audiind părțile, cercetând materialele cauzei, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău consideră necesar de *a respinge recursul declarat de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Buiucani, mun. Chișinău Renard Celac împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 21 februarie 2023, ca fiind nefondat,* reieșind din următoarele considerente.

5.1. În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.1) lit. c) Cod contravențional, după examinarea recursului, instanța de recurs respinge recursul și menține hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

Instanța de recurs relevă că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală", în înțelesul european autonom al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Analizând situația de fapt a cauzelor *Ziliberberg contra Moldovei, hotărâre din 01.02.2005, §35 și Anghel contra României, hotărâre din 04.10.2007, §52*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste spețe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În corespundere cu prevederile art. 7 din Codul contravențional, persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea nomelor prezentului cod.

Conform prevederilor art.8 alin.(2) Codul Contravențional, este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională.

În temeiul prevederilor art. 10 Codul Contravențional al RM, constituie contravenție fapta - acțiunea sau inacțiunea - ilicită, cu un grad de pericol social

mai redus decât infracțiunea, săvârșita cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancțiune contravențională.

În temeiul art. 375 alin. (1) din Codul contravențional, persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod.

Potrivit art. 381 alin. (4) din Codul contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cât și cele care dezvinovățesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum și circumstanțele atenuante sau agravante.

În corespundere cu prevederile art.440 alin.(1) Cod Contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Conform prevederilor art.442 alin.(1) Cod Contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

Astfel, calificarea faptei constituie stabilirea caracterului acesteia, încadrarea în textul de lege care o prevede şi o sancționează şi determinarea în fapta comisă, a condițiilor cerute de norma de incriminare pentru existenta acestei fapte.

Dispoziția art. 425 alin. (1)-(5) din Codul contravențional prescrie că, probele sunt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției şi la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei. În calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenție, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziție, procesul-verbal privind cercetarea la fața locului, procesele-verbale privind alte acțiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, declarațiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi

documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză. Aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluționeze cauza contravențională, potrivit convingerii sale pe care şia format-o cercetând toate probele administrate în raport cu circumstanțele constatate ale cauzei şi călăuzindu-se de lege. Nici o probă nu are valoare prestabilită. Sunt admisibile probele pertinente, concludente şi utile, administrate în conformitate cu prezentul cod.

Este de menționat că, la judecarea cauzei instanța de fond a ținut cont de cerințele art.458 Cod contravențional, care prevede că, la examinarea cauzei contravenționale instanța de judecată este obligată să determine caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei precum și alte circumstanțe ce au importanță la examinarea cauzei, adică să examineze cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil și la apărare.

5.2. În fapt, reieșind din materialele cauzei contravenționale, Colegiul penal constată că, la data de 24 octombrie 2022, agentul constatator din cadrul Inspectoratul de Poliție Buiucani al Direcția de Poliție mun. Chișinău, Celac Renard a întocmit procesul verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI nr. 05739110, prin care Popescu ***** a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 104 Cod contravențional și sancționat cu amendă în mărime de 30 unități convenționale, ceea ce constituie 1500 lei, fiind reținut faptul că, în perioada 12-13 octombrie 2022, aflându-se în or. Durlești, str. *****/1, a deteriorat intenționat porțiunea de gard amplasată pe terenul din str. *****/1 cauzându-i pagubă materială cet. Bacal Sergiu în mărime de 1500 lei.

Pentru respectarea garanțiilor procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care şi prezumția de nevinovăție, prevăzută de art. 6 § 2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, instanța de judecată verifică legalitatea şi temeinicia procesului verbal cu privire la contravenție şi sancțiunea aplicată.

Cu referire la legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, analizând cuprinsul acestuia prin raportare la cerințele prevăzute de lege sub sancțiunea nulității absolute, Colegiul penal constată că dispozițiile legale în materie nu au fost respectate. Astfel, procesul-verbal nu cuprinde toate mențiunile prevăzute de art. 443 și art. 445 din Codul contravențional.

5.3. În așa fel, se constată că învinuirea formulată de agentul constatator nu este una concretă, constituind nimic altceva decât o expunere abstractă şi formală a elementelor contravenției prevăzute de art. 104 Cod contravențional.

Conform art. 104 Cod contravențional, *(1) Distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor străine, dacă fapta nu reprezintă o infracțiune, se sancționează cu amendă de la 18 la 36 de unități convenționale sau cu muncă*

neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore. (2) Fapta prevăzută la alin.(1), săvârşită din motive de prejudecată, se sancționează cu amendă de la 48 la 72 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 30 la 60 de ore.

În continuare Colegiul reține că potrivit art.443 alin.(1) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție va cuprinde: a) data (ziua, luna, anul), ora şi locul încheierii; b) calitatea, numele şi prenumele agentului constatator, denumirea autorității pe care o reprezintă; c) numele, prenumele, domiciliul, ocupația persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, datele din buletinul ei de identitate sau, după caz, din alt act care stabilește identitatea persoanei, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă; d) fapta contravențională, locul şi timpul săvârşirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție; *e) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției;* f) aducerea la cunoştință persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional şi a victimei a drepturilor şi obligațiilor lor prevăzute la art.384 şi 387; g) obiecțiile şi probele pe care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional le aduce în apărarea sa, precum şi obiecțiile şi probele victimei; h) informații despre instituția bancară şi despre modul de plată a amenzii.

Conform art. 443 alin. (1) lit. e) din Codul contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție va cuprinde: *încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției*. Totodată, legiuitorul a instituit obligația încheierii procesului-verbal cu privire la contravenție fiind obligatorie întrunirea cumulativă a 2 condiții: a constatărilor personale a agentului constatator și a probelor acumulate.

Din perspectiva capitolului IV din Cartea I al Codului contravențional, instanța de judecată evidențiază că sancțiunile administrative nu privesc un grup de persoane, ci se adresează tuturor cetățenilor în vederea realizării scopului preventiv și represiv al sancțiunii. În materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de alin. (2) al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului *(Ziliberberg împotriva Moldovei (§ 35, din 01 februarie 2005), Anghel împotriva României (§ 52, din 04 octombrie 2007) sau Ozturk împotriva Germaniei (din 21 februarie 1994)*.

Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravențională desfășurata în fața instanței de judecată revine în primul rând organului constatator și, în condițiile în care acesta face dovada vinovăției, făptuitorul urmează să-și probeze nevinovăția.

5.4. Cu referire la legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, analizând cuprinsul acestuia prin raportare la cerințele prevăzute de lege sub sancțiunea nulității absolute, Colegiul penal constată că dispozițiile legale în materie nu au fost respectate. Astfel, procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI 05739110 din 24.10.2022, nu cuprinde toate mențiunile prevăzute de art. 443 și art. 445 din Codul contravențional.

Cu titlu preliminar, se impun a fi făcute câteva considerații referitoare la natura juridică a procesului-verbal cu privire la contravenție, precum și la forma acestuia. Procesul-verbal de contravenție materializează o manifestare de voință cu caracter unilateral a unei autorități publice (prin intermediul persoanelor care au calitatea de agenți constatatori) și reprezintă un act unilateral cu caracter individual, emis în baza puterii publice, cu scopul de a produce efecte juridice. Procesul-verbal cu privire la contravenție reprezintă un act probator al unei contravenții și trebuie să conțină mențiunile prevăzute de art. 443 și art. 445 din Codul contravențional.

Exigențele prevăzute în articolele citate sunt imperative, întrucât rațiunea instituirii lor a rezidat în conferirea competențelor instanței pentru cercetarea legalității actului constatator prin stabilirea faptelor materiale și verificarea încadrării juridice pe care acestea au primit-o și justețea sancțiunii aplicate. De asemenea, caracterul efectiv al prezumției de nevinovăție impune obligația instituirii unor garanții legale și de ordin practic, cum ar fi descrierea circumstanțelor comiterii faptei contravenționale săvârșite.

În lumina celor relatate, Colegiul penal reține că în procesul-verbal cu privire la contravenție nu este indicat încadrarea juridică a faptei, incriminate lui Popescu *****, or, la rubrica fapta contravențională agentul constatator a indicat „a comis contravenția prevăzută la art. 104 din Codul contravențional, însă a omis să indice care anume alineat a fost încălcat de către făptuitor, având în vedere că în art. 104 din Codul contravențional sunt prevăzute 2 alineate care prevăd modalități distincte de comitere a contravenției: (1)Distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor străine, dacă fapta nu reprezintă o infracțiune și alin. (2) fapta prevăzută la alin.(1), săvârșită din motive de prejudecată,”. Astfel Colegiul reține că fapta contravențională descrisă de agentul constatator în procesul verbal cu privire la contravenție este lipsită de precizie și claritate, și cu o exprimare vagă.

Așadar, după cum rezultă din procesul-verbal cu privire la contravenție, agentul constatator, la înaintarea învinuirii nu s-a determinat cu certitudine privind fapta comisă de către făptuitorul Popescu *****, or, prin Legea pentru modificarea unor acte normative nr.111 din 21.04.2022, în vigoare 03.07.2022 publicată în Monitorul Oficial al R. Moldova nr.164-169 art. 291 din 03.06.2022, alineatul unic devine alineatul (1) iar articolul se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins: (2) Fapta prevăzută la alin.(1), săvârșită din motive de prejudecată.

Astfel, la caz, agentul constatator i-a incriminat făptuitorului comiterea contravenției prevăzute la art. 104 din Codul contravențional fără a indica alineatul concret din norma materială, adică a înaintat o învinuire neclară atât pentru persoana pusă acuzată, cât și pentru instanța de judecată care urmează a soluționa cauza, acționând în așa mod contrar prevederilor art. 5 alin. (2) din Codul contravențional, care interzice interpretarea extensivă defavorabilă şi aplicarea prin analogie a legii contravenționale, adică contrar principiului legalității.

5.5. Astfel, rezultă că învinuirea lui Popescu ***** formulată în săvârșirea contravenției prevăzută de art. 104 Cod contravențional, este una neconcretă, lipsind contravenientul de dreptul de a fi informat asupra naturii şi cauzei acuzației aduse împotriva sa şi să dispună de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale de la această învinuire neconcretă și lipsită de precizie, drept garantat de art. 6 par. 3 lit. a) şi b) din CEDO, or, conform hotărârii din 25 septembrie 2008 în cauza Seliverstov vs. Rusia, CtEDO a subliniat că art. 6 par. 3 lit. a) al Convenției, recunoaște dreptul acuzatului de a fi informat oficial nu numai cu privire la învinuirile ce i se aduc, adică despre faptele, pe care el probabil le-a săvârșit şi pe care se întemeiază învinuirile înaintate, ci de asemenea şi cu privire la calificarea juridică a acestor fapte. Aceasta informație trebuie să fie amănunțită.

Deci, analizând conținutul procesului-verbal contestat sub aspectul legalității întocmirii sale, instanța de recurs reține că nu există o identitate deplină între descrierea circumstanțelor comiterii faptei contravenționale în raport cu încadrarea juridică.

Consecvent la cele expuse instanța de recurs statuează că conform art.443 alin.(1) din Codul contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție va cuprinde data (ziua, luna, anul) şi locul încheierii; calitatea, numele şi prenumele agentului constatator, denumirea autorității pe care o reprezintă; numele, prenumele, domiciliul, ocupația contravenientului, datele din buletinul lui de identitate, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă; fapta contravențională, locul şi timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție*; încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenitei*; aducerea la cunoștința contravenientului şi a victimei a drepturilor şi obligațiilor lor prevăzute la art.384 şi 387; obiecțiile şi probele pe care contravenientul le aduce în apărarea sa, precum şi obiecțiile şi probele victimei.

Legiuitorul la art. 445 alin. (1) Cod contravențional a legiferat în mod expres consecința nulității absolute, care intervine în mod imperativ, prin efectul legii, și care urmează a fi aplicată de instanța de judecată, în cazul neconsemnării în procesul verbal cu privire la contravenție a mențiunilor privind numele, prenumele

şi funcţia agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului verbal, seria şi numărul actului de identitate şi numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunță la numărul de identificare personal şi la evidența automatizată în Registrul de stat al populației, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii şi a sediului acesteia, a circumstanțelor comiterii *şi încadrării juridice a faptei contravenționale săvârşite şi a datei comiterii acesteia*, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna.

Instanța reiterează faptul că, prezumția de legalitate a procesului-verbal cu privire la contravenție, a fost supusă atenției Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Anghel contra României din 04 octombrie 2007), cauză în care Curtea, prin hotărârea din data de 4 octombrie 2007, își exprimă în mod foarte clar punctul de vedere cu privire la acest aspect. Curtea este de părere că, dacă scoaterea contravenției în afara legii penale nu ridică probleme în sine, nerespectarea garanțiilor fundamentale, printre care și prezumția de nevinovăție, care protejează cetățenii împotriva unor posibile abuzuri din partea autorităților, reprezintă un aspect ce trebuie examinat în temeiul articolului 6 din convenție. Reiterând importanța, în cadrul unei proceduri ce poate fi calificată drept „penală", a unei astfel de garanții, destinată să restabilească echilibrul dintre presupușii autori ai faptelor ilegale și autoritățile chemate să îi urmărească şi pedepsească, Curtea consideră că asemenea cazuri urmează a fi judecate echitabil, după cum prevede art. 6 din CEDO.

6. Colegiul relevă că, dispozițiile Codului contravențional nu prevăd posibilitatea completării mențiunilor procesului-verbal de contravenție în faza judecării contestației. Mai mult, datele prezentate în fața instanței nu au fost supuse dezbaterii la momentul încheierii procesului-verbal, fapt care presupune din start încălcarea principiului contradictorialității.

Instanța de recurs, examinând aspectele relevate menționează, că procesul-verbal nu corespunde exigențelor art.443 Cod contravențional, agentul constatator admițând omisiuni care atrag conform art.445 Cod Contravențional, nulitatea procesului verbal cu privire la contravenție, or în procesul-verbal nu este indicat circumstanțele comiterii faptei contravenționale.

Încălcările menționate nu au fost înlăturate de către agentul constatator la examinarea cauzei contravenționale şi respectiv acesta fiind nul nu poate fi pus la baza constatării vinovăției lui Popescu ***** .

Astfel, Colegiul penal reține faptul că neconsemnarea, nu doar efectivă, dar și neconsemnarea veridică, completă a datelor și faptelor indicate la art. 443 Cod contravențional, fapt care afectează în mod esențial fondul cauzei și nu poate fi înlăturată de instanță, atrage nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție,

or o altă interpretare, având caracter extensiv-defavorabil, este interzisă potrivit art. 5 Cod contravențional.

În atare situație, omisiunile depistate în procesul-verbal cu privire la contravenție manifestate prin neconsemnarea datelor şi faptelor indicate în art. 443 Cod contravențional, determină, de rând cu încălcările constatate mai sus, nulitatea actelor procesuale întocmite în cazul dat şi încetarea procesului contravențional pornit în privința făptuitorului.

În acest sens, Colegiul penal atestă că, încadrarea juridică cu omiterea indicării alineatului concret imputat este apreciată ca fiind una necorespunzătoare, care nu face ca învinuirea contravențională să fie una clară, concretă și previzibilă, abatere pentru care legiuitorul a stabilit expres sancțiunea nulității absolute a procesului-verbal cu privire la contravenție, prin prisma art. 445 alin. (1) din Codul contravențional.

În acest sens, în lipsa încadrării juridice concrete, instanța de recurs este în imposibilitate să purceadă la determinarea şi constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite şi semnele componenței contravenției, prevăzute de norma contravențională, iar pe cale de consecință la stabilirea veridicității și legalității incriminărilor aduse și, respectiv, a sancțiunii contravenționale stabilite în baza acestora.

6.1. Astfel, instanța de recurs reține că, contrar prevederilor art. 442 alin. (1) din Codul contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit de către agentul constatator pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 104 din Codul contravențional, iar la rubrica fapta contravențională agentul constatator a încadrat fapta potrivit art. 104 din Codul contravențional, însă a omis să indice care anume alineat a fost încălcat de către făptuitor, având în vedere că în art. 104 din Codul contravențional sunt prevăzute 2 alineate care prevăd modalități distincte de comitere a contravenției, iar ca rezultat nefiind indicate circumstanțele comiterii faptei incriminate.

Prin urmare, elementul obligatoriu pe care urmează să-l întrunească procesul verbal cu privire la contravenție, cel al indicării faptei contravenționale cu încadrarea juridică a acesteia, norma materială contravențională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției, au fost omise de către agentul constatator. Drept urmare, Colegiul stabilește că, procesul-verbal cu privire la contravenție a fost încheiat cu încălcarea prevederilor art. 443 din Codul contravențional, în particular dispozițiilor alin. (1) lit. e).

Colegiul penal menționează că, cu privire la contravenția a cărei comitere a fost reținută în sarcina lui Popescu *****, instanța de recurs a observat că în cauză nu s-a făcut dovada veridicității situației de fapt reținute în procesul-verbal de contravenție constatată de către agentul constatator, prin probe certe, pertinente şi de netăgăduit, astfel încât în favoarea persoanei în privința căreia a fost întocmit

procesul-verbal cu privire la contravenție acționează principiul in *dubio pro reo*. În lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, instanța reține că acesta este un principiu complementar prezumției de nevinovăție. Înfăptuirea justiției cere ca judecătorii să nu se întemeieze, în hotărârile pe care le pronunță, pe probabilități, ci pe certitudini dobândite pe bază de probe decisive, complete, sigure, în măsură să reflecte realitatea obiectivă. De altfel, potrivit art. 375 alin. (3) din Codul contravențional, toate dubiile care nu pot fi înlăturate în condițiile legii trebuie apreciate în favoarea persoanei învinuite.

Astfel, Colegiul penal reține că de către agentul constatator la examinarea cauzei nu a clarificat împrejurările cauzei obiectiv și a adoptat o decizie de sancționare a lui Popescu *****, în lipsa elementului constitutiv al contravenției și anume a laturii obiective care include fapt prejudiciabilă care constă într-o acțiune, ceea ce determină caracterul generic și imprecis al acuzațiilor aduse lui Popescu ***** în materie contravențională.

6.2. Concluzionând, instanța de recurs relevă că procesul-verbal contestat este lovit de nulitate, care poate fi invocată și din oficiu, or, legea contravențională prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenție într-o anumită forma „*ad validitatem”,* cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond şi de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit. În acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art. 443 din Codul contravențional sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție prin prisma art. 445 din Codul contravențional.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că la examinarea cauzei contravenționale, instanța va ține cont de rigorile art. 458 din Codul contravențional, care indică că, examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine, caracterul veridic al contravenției imputate, existenta cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, existenta circumstanțelor atenuante şi/sau agravante, necesitatea sancționării şi, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale, alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

Prin prisma prevederilor ce guvernează spața dedusă judecății, instanța de judecată reiterează că, scopul legii contravenționale constă în apărarea drepturilor şi libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluționarea cauzelor contravenționale, precum şi în prevenirea săvârșirii de noi contravenții.

Concomitent, instanța de recurs reține că procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare se bucură de prezumția de legalitate, prezumție care, la rândul său, se bazează pe prezumția de autenticitate şi de

veridicitate, până în momentul în care această prezumție nu este răsturnată categoric.

6.3. De asemenea, CEDO, în speța Luka contra României a evidențiat că art. 6 implică faptul că deciziile instanțelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părțile au fost ascultate şi să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiției. Altfel spus, art. 6 îi atribuie „instanței" obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor şi probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora şi fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument *(Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, citată anterior, p. 19-20, pct. 59 şi 61)*. Curtea evidențiază că trebuie să se țină seama de relevanța şi incidența argumentului sau motivului cu privire la care instanța nu s-a pronunțat la încheierea cauzei *(Jahnke şi Lenoble împotriva Franţei (dec.),nr. 40490/98, CEDO 2001-IX; şi Dima împotriva României, 16 noiembrie 2006)*.

În susținerea poziției sale, instanța de recurs elucidează că, procesul-verbal de constatare și sancționare nu poate face dovada deplină, prin el însuși, a existenței faptei, a autorului acesteia și a vinovăției, acest proces-verbal, fiind doar actul prin care o persoană este acuzată de săvârșirea contravenției. Or, este esențial faptul că, prezumția de veridicitate a faptelor constatate de agent și consemnate în procesul-verbal nu are caracter absolut, mai ales în cazul în care din probele administrate de „acuzare" instanța nu poate fi convinsă de vinovăția „acuzatului", dincolo de îndoiala rezonabilă, cu atât mai mult în conjunctura în care, așa cum a fost stabilit în cauza pendinte, la materialele cauzei nu a fost anexată de către agentul constatator nici o probă întru confirmarea învinuirii aduse cet. Popescu *****.

În conformitate cu jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, instanțele de judecată sunt obligate să demonstreze vinovăția inculpatului prin adoptarea unor soluții motivate. Lipsa motivelor reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil: în cazul în care instanțele judecătorești naționale se abțin de a da un răspuns special şi explicit la cele mai importante întrebări, fără a-i oferi părții care le-a formulat posibilitatea de a şti dacă o anumită susținere a fost neglijată sau respinsă, acest fapt va fi considerat o încălcare a dreptului la un proces echitabil. (Boldea v. România, 15 februarie 2007, §30).

6.4. Cu referire la situația analizată supra, în cadrul examinării recursului, Colegiul a fost în imposibilitate de a stabili elementele de bază în această cauză, care ar proba vinovăția lui Popescu *****, în conjunctura în care, agentul constatator a stabilit în mod eronat pretinsa faptă contravențională, circumstanțe în care se remarcă lipsa dovezilor veridicității situației de fapt, reținute în procesul-verbal cu privire la contravenție contestat, astfel încât în favoarea contestatarului acționează principiul in *dubio pro reo.*

În această ordine de idei, Colegiul penal subliniază că, deși procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare sunt acte administrative care emană de la o autoritate publică dotată cu competența de a constata și de a sancționa faptele contravenționale și se bucură de prezumția de legalitate, de autenticitate și de veridicitate, sancționare contravențională a persoanei trebuie să fie susținută prin probe substanțiale, din care ar rezulta componența de contravenție.

În conformitate cu jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, instanțele de judecată sunt obligate să demonstreze vinovăția inculpatului prin adoptarea unor soluții motivate. Lipsa motivelor reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil, în cazul în care instanțele judecătorești naționale se abțin de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a-i oferi părții care le-a formulat posibilitatea de a ști dacă o anumită susținere a fost neglijată sau respinsă, acest fapt va fi considerat o încălcare a dreptului la un proces echitabil *(Ruiz Torija contra Spaniei, 09.12.1994, §29; Papon contra Franței (nr.2), dec., 15.12.2001; Boldea contra României, 15.02.2007, §30).*

Astfel, instanța de recurs remarcă că vinovăția este unul din elementele constitutive a unei contravenții, care urmează a fi dovedită de agentul constatator, ori conform art. 7 Cod Contravențional persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod. Tot în acest context, potrivit art. 375 Cod Contravențional, persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Nimeni nu este obligat sa dovedească nevinovăția sa. Concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.

Astfel, potrivit principiul caracterului personal al răspunderii contravenționale prevăzut la art. 8 din Codul contravențional, persoana este supusă răspunderii contravenționale numai pentru fapte săvârșite cu vinovăție și numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională, Colegiul penal constată omisiunea agentului constatator de a stabili corect și obiectiv elementele constitutive ale contravenției și a încadra juridic fapta, norma materială contravențională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenitei în raport cu fapta contravențională, locul şi timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice, prin probe pertinente și concludente și respectiv, ajunge la concluzia că este ilegal a trage persoana la răspundere contravențională în temeiul unui proces-verbal care constată în mod arbitrar fapta

comisă și încadrarea acestei fapte în temeiul normei speciale din Codul contravențional.

7. Colegiul reține că este inadmisibilă și contrară inclusiv principiilor consacrate de Legea contravențională la articolele 5, 7 și 8, întocmirea unui proces verbal în lipsa unui suport probator suficient, care urmează a fi cercetat în mod obiectiv conform art. 425 alin. (3) Cod contravențional, de către agentul constatator și care urmează să stea la baza formulării concluziei privind comiterea faptei în circumstanțe concrete, săvârșirea faptei de către contravenient, întrunirea a faptei comise de contravenient a tuturor elementelor constitutive a componenței de contravenție în baza căreia a fost încadrată juridic fapta, cât și lipsa circumstanțelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, sau al răspunderii contravenționale.

Prin urmare, în speță, agentul constatator având obligația pozitivă în susținerea învinuirii, nu a convins dincolo de orice dubiu instanța că, prezumția relativă de care se bucură procesul-verbal de contravenție este pe măsură să tindă la sancționarea lui Popescu *****, în lipsa altor probe care ar putea colabora între ele și în final consumarea raportului juridic de conflict. De rând cu acest fapt, instanța de recurs reține că, potrivit legii, într-un proces contradictoriu, ține de obligațiunea organelor ce au întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție de a prezenta probele în susținerea celor indicate în acesta și de a întocmi procesul verbal cu privire la contravenție în conformitate cu prevederile art. 443 Cod Contravențional, iar instanța de judecată examinează cauza în baza probelor prezentate de părțile egale în drepturi, făcându-le analiza şi aprecierile respective. În asemenea circumstanțe Colegiul atestă o învinuire formală și nemotivată, fapt care inevitabil determină încetarea procesului contravențional.

În final, Colegiul alăturat instanței de judecată conchide că este necesară şi oportună doar decalarea nulității absolute a procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI 05739110 din 24.10.2022, cu încetarea procesului contravențional, deoarece procesul-verbal contestat nu întrunește condițiile specificate de art. 445 din Codul contravențional și duce la nulitatea absolută a acestuia.

7.1. Se apreciază că instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor, a ținut cont de cerințele art.457-458 Cod contravențional, care prevăd examinarea cauzei contravenționale sub toate aspectele, complet și obiectiv, clarificând circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea justă a cauzei.

Conform prevederilor art.470 Cod contravențional, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute la art.466 Cod contravențional, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Nici un motiv din cele indicate în dispoziția normei cuprinse la art.467-468 Cod contravențional nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de

drept și care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Autorul își întemeiază recursul în baza art.466 Cod Contravențional, care prevede că hotărârile pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond în cazurile indicate la lit. a)-l).

Din lecturarea textului hotărârii adoptate și pronunțate asupra contestației făptuitorului pe faptul comiterii contravenției prevăzute de art. 104 Cod Contravențional, nu se reliefează împrejurarea că prima instanță a adus atingere art.6 CEDO, prin prisma motivării hotărârii judecătorești, or hotărârea cuprinde, circumstanțele constatate, probele pe care se întemeiază concluzia, norma contravențională în baza căreia este adoptată soluția, fiind dată în conformitate cu prevederile articolului 462 Cod contravențional.

8. Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, prima instanță a dat o apreciere corectă probelor administrate și a adoptat o hotărâre întemeiată, iar cererea de recurs este neîntemeiată, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Buiucani, mun. Chișinău Renard Celac și a menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 21 februarie 2023 fără modificări.

9. În conformitate cu prevederile art. art. 473 alin. (1) pct. 1), lit. c), 474 Cod Contravențional al RM, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E:

Recursul declarat de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Buiucani, mun. Chișinău, Renard Celac împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 21 februarie 2023 în cauza contravențională în privința lui **Popescu ******* învinuit în comiterea contravenției prevăzute de art.104 Cod contravențional al RM, *se respinge ca fiind nefondat, cu menținerea hotărârii fără modificări.*

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător: Oxana Robu

Judecător: Vitalie Budeci

Judecător: Vladislav Schibin